

Korte risicobeoordeling

***Rhagoletis suavis* (Loew) (EU-Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Rhagoletis suavis*

Categorie: Insecten en mijten

Datum: februari 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: Duitsland (EPPO Global Database, 19.02.2020)

Buiten de Europese Unie: Canada en de Verenigde Staten (VS) (EPPO Global Database, 19.02.2020)

Waardplanten

Juglans spp. Voor de Nederlandse teelt en groene ruimte is meest relevant:

- *Juglans regia* L. (walnoot)

Belangrijkste pathways

1. Noten en vruchten van *Juglans regia* L. (import, invoer en particulieren die noten/vruchten meenemen uit besmette gebieden)

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	2	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	4	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

De larven van *Rhagoletis suavis* zitten in de schil van de noot en alleen de noot wordt geoogst. Eventueel zouden na verwijderen van de schil larven nog op de noot kunnen zitten. Wanneer noten van de grond geraapt worden zou een pop op de noot mee kunnen liften. Er kunnen ook nog resten van de vrucht aan de noot vast zitten.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke voorschriften voor vruchten met betrekking tot het organisme. Noten zijn niet inspectieplichtig (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage XI, deel B), behalve dat minimaal 1% van de zendingen geïnspecteerd moet worden (Uitvoeringsverordening 2019/66, artikel 5).

Vondsten en intercepties

Behalve de vondst in Duitsland zijn er verder geen vondsten of intercepties bekend in de EU (Europhyt, 19.02.2020).

Score

Score 2 (geen specifieke voorschriften, geen vondsten en intercepties).

P2 (transfer): 3 [1-5]

Onvolwassen stadia liften mee. Noten hebben een lange 'shelf-life'. Het buitenklimaat in Nederland is geschikt voor vestiging.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Waardplanten komen niet algemeen voor.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Boorvliegen zijn moeilijk uit te roeien.

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

Er is weinig informatie over schade door het organisme. Van de verwante soort *R. completa* zijn oogstverliezen tot 80% gemeld uit Frankrijk en de potentiële impact van deze soort voor de walnotenteelt in Frankrijk is door (Anses, 2014) beoordeeld als 'massive'. *R. suavis* is echter niet bekend als plaagorganisme volgens de EPPO-datasheet; daarom 'score 2' met grote onzekerheid.

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

De inschatting is dat het organisme zich op den duur over grote delen van Nederland zal verspreiden en dat jaarlijks 25-75% van de percelen met een besmetting te maken heeft (score 3).

Productiewaarde-teelt: 1 [1-6]

In 2019 was er 70 ha noten in Nederland (CBS, voorlopige cijfers); ca. 70% daarvan is walnoot (Baltissen & Oosterbaan, 2017). De productiewaarde is minder dan 5 miljoen euro (score 1).

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

Walnoten staan in particuliere tuinen, maar niet op grote schaal. Het organisme tast (normaliter) de noot niet aan. *R. suavis* is in Noord Amerika niet bekend als plaagorganisme (EPPO-datasheet). Bij de vondst in Duitsland in augustus 2013 werd gemeld dat geen symptomen werden waargenomen (EPPO Global Database). *R. completa*, die eerder in Europa is geïntroduceerd, heeft

een wijdere verspreiding dan *R. suavis* in Europa en is wel bekend als plaagorganisme. In Frankrijk kunnen oogstverliezen door aantasting van walnootboomgaarden met *R. completa* oplopen tot 80% wanneer het organisme niet wordt bestreden (Anses, 2014). *R. suavis* heeft nog een beperkt verspreidingsgebied in de EU en is vermoedelijk nog niet lang aanwezig. Het is dus onzeker hoe schadelijk het organisme zal zijn onder Europese en meer specifiek onder Nederlandse omstandigheden. Vanwege de lage dichtheid aan walnootbomen in de groene ruimte en omdat de soort niet bekend is als plaagorganisme 'score 2' (score is zeer onzeker).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Het zal lastig zijn om garanties op perceelsniveau te garanderen voor een organisme dat vanuit de omgeving het perceel kan besmetten.

Productiewaarde-export: 1 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

Anses, 2014. Request for a pest risk analysis (PRA) relative to *Rhagoletis completa*. Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail, Frankrijk.

Baltissen A & Oosterbaan A, 2017. Notenteelt in Nederland: Een technisch economische haalbaarheidsstudie. Wageningen Plant Research, onderdeel van Wageningen University & Research.

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.